

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rikoslain 12 ja 25 luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa rikoslain 12 ja 25 luvun muuttamista koskevasta HE-luonnoksesta.

Esityksessä rikoslakiin ehdotetaan lisättäväksi kolme uutta rangaistussäännöstä. Niillä säädettäisiin rangaistavaksi vahingollinen informaatiovaikuttaminen, materiaalisen tuen antaminen vakoilurikoksen tekemistä varten ja vainoaminen tiedustelutarkoituksessa. Lisäksi muutettaisiin rikoslain maanpetoksellista yhteydenpitoa koskevaa pykälää.

Tausta

Ehdotetuilla uusilla rangaistussäännöksillä toteutettaisiin seuraavat hallitusohjelman kirjaukset:

Pakolaisvakoilu kriminalisoidaan rikoslaissa yleisen syytteen alaisena rikoksena.

Säädetään rangaistavaksi sellainen toiminta, jossa tekijä vieraan valtion tiedustelutoimintaa hyödyttääkseen tai Suomea vahingoittaakseen luovuttaa tiedustelupalvelulle sen tarvitsemia tiloja, välineitä tai tietoja. Kriminalisoidaan järjestelmällinen vahingoittamistarkoituksessa vieraan valtion lukuun tapahtuva Suomen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon vaikuttaminen ja Suomen päätöksentekoa tai yhteiskunnallisia oloja koskevan perättömän tiedon levittäminen.

Tavoitteet

Ehdotettujen uusien rangaistussäännösten tavoitteena on edellä mainittujen hallitusohjelman kirjauksien toteuttaminen.

Informaatiovaikuttamista ja materiaalista tukea koskevien kriminalisointien tarkoituksena on estää vieraiden valtioiden tiedustelupalvelua käyttämästä suomalaisia tai Suomessa asuvia agentteinaan omissa tiedustelutehtävissään. Informaatiovaikuttamisen kriminalisoinnilla pyritään vahvistamaan päätöksenteon legitimiyyttä.

Pakolaisvakoilua koskevalla muutoksella suojattaisiin erityisesti vieraassa valtiossa erilaisiin vähemmistöihin kuuluvien perusoikeuksia.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/24190/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.om(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Oikeusministeriö PL 25, 00023 Valtioneuvosto. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus OM089:00/2023). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä. Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 18.8.2026.

Valmistelijat

Erityisasiantuntija Venus Mahmood, venus.mahmood@gov.fi, puh. 029 515 0013
Yksikönpäällikkö Jussi Matikkala, jussi.matikkala@gov.fi, p. 029 515 0486

Linkit

<https://oikeusministerio.fi/hanke?tunnus=OM089:00/2023> - Hankesivu

<https://oikeusministerio.fi/sv/projekt?tunnus=OM089:00/2023> - Projektsida

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esityksestä rikoslain 12 ja 25 luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.pdf](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi rikoslain 12 ja 25 luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

[Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 12 och 25 kap. i strafflagen.pdf](#) - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 12 och 25 kap. i strafflagen

Jakelu:

Amnesty International Suomen osasto ry
Apulaisprofessori Tatu Hyttinen, Turun yliopisto
Eduskunnan oikeusasiamies
Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri
Etelä-Suomen syyttäjäalue
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI)
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin poliisilaitos
Ihmisoikeusliitto ry
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Suomen syyttäjäalue
Itä-Uudenmaan poliisilaitos
Journalistiliitto ry
Julkisen sanan neuvosto
Julkiset Oikeusavustajat ry
Keskusrikospoliisi
Korkein oikeus
Liikenne- ja viestintäministeriö
Luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat ry
Maahanmuuttovirasto
Maanpuolustuskorkeakoulu
Oikeuspoliittinen yhdistys – Rättspolitiska föreningen Demla ry
Pakolaisneuvonta ry
Pirkanmaan kärjäoikeus
Pohjanmaan kärjäoikeus
Poliisihallitus
Professori Kimmo Nuotio, Helsingin yliopisto
Professori Sakari Melander, Helsingin yliopisto
Professori Tuomas Ojanen, Helsingin yliopisto
Puolustusministeriö
Rikosseuraamuslaitos
Rovaniemen hovioikeus
Sisäministeriö
Suojelupoliisi
Suomen Asianajajat - Finlands Advokater
Suomen Juristiliitto – Finlands Juristförbund ry

Suomen Pakolaisapu ry
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry – Finlands Polisorganisationers
Förbund rf
Suomen Syyttäjähdistys ry
Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry
Turun yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Ulkomministeriö
Valtakunnansyyttäjän toimisto
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hinkkanen Ville
Oikeusministeriö

Mahmood Venus
Oikeusministeriö